
Raamatun tulkinta ja kirkko

Keskustelu Raamatun tulkinnasta on nousut kirkossa jälleen esille monessa eri yhteydessä. Piispa Riekkinen nosti aiheen keskustelun polttopisteeseen piispainkokouksen avauspuheessaan syksyn alussa. Lisäksi Kirkon koulutuskeskuksessa Järvenpäässä pidetty raamattuseminaari tarjosi puhevuoroja samaan keskusteluun.

Miksi aihe on nyt niin keskeinen? Syynä ovat tietysti monet kiistakysymykset, joissa vastakkaisia kantoja perustellaan erilaisella raamatuntulkinnalla. Valkealan tilanne toi taas kerran pintaan kysymyksen Raamatun virkakäsityksestä. Myös keskustelu rekisteröityjen parisuhteiden siunaamisesta on ajanut päättäjiä Raamatun äärelle. Samoin monet muut moraalikeskustelun aiheet ovat synnyttäneet kiistaa siitä, miten Raamattua tulisi käyttää kirkon opetuksen ohjeena.

Sola Scriptura – onko Raamattu enää yksin?

Luterilaisen perinteen tärkein periaate kirkon opin ja opetuksen luonteesta on se, että ”kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvoitava Jumalan pyhän sanan mukaan”. Näin sanotaan yhä tänäänkin kirkkojärjestyksen ensimmäisessä pykälässä. Lutherin ”Sola Scriptura” -periaate toteaa: ”yksin Raamattu” on kirkon ohje.

Kirkon koulutuskeskuksen seminaarin monessa alustuksessa esitettiin, että kirkon tulisi jo luopua Sola Scriptura -ajatuksista. Raamatun katsottiin olevan niin vanhentunut, että nykyihminen ei voi hyväksyä sen sisältämiä käsityksiä ihmissuhteista ja tämän päivän yhteiskunnasta. Raamattukeskustelussa pidetäänkin uusina aiheina mm.

sukupuoliroolien muuttumista, naisen asemaa, seksuaalisten vähemmistöjen oikeuksia ja niin edelleen.

Piispa Riekkinen tarttui em. avauspuheessaan samaan asiaan. Hänkin olisi syrjäyttämässä Sola Scriptura -periaatteen, koska Raamattu hänen mukaansa sisältää ”selvästi vanhentuneita tai moraalisesti kyseenalaisia näkemyksiä”. Riekkisen mukaan Raamatun ihmiskuva on väärä ja myös käsitys Raamatun sanoman luonteesta on antiikin maailmankuvan vääristämä.

Riekkinen kääntää raamattuperiaatteen ylösalaisin. Hänen mukaansa Raamattu itse ei esitä Jumalan ilmoitusta. Siksi Raamattu on tulkittava tämän päivän ihmisen näkökulmasta uudelleen. Siinä vaiheessa Raamatun tekstiin on sovitettava ”asiakritiikkiä” – kuten hän sanoo – mikä tarkoittaa Raamatun sisältämän opetuksen kieltämistä.

Raamattua tulkitsemassa

Raamattua on toki tulkittava, sen kaikki myöntävät. Mutta tekstin tulkinta ei suinkaan ole niin monimutkainen asia kuin Riekkinen väittää. Hänen ajatuksensa nousevat liberalisoituneesta eksegetiikasta, joka on pyrkinyt ”asiakritiikkiin” materialistisen maailmankuvan ehdoilla. Sellaista kirkon ei tarvitse hyväksyä.

Valistusajan synnyttämän rationalismin eli järkeisuskon kaudella Raamatun yliluonnollinen aines sivuutettiin ja evankeliumi samastettiin moraaliiin ja hyvään elämäntapaan. Tässä vaiheessa uskosta tuli moraalioppia, mikä ehkä kuulosti järkevältä, mutta siitä puuttui sovituksen evankeliumi.

Kun tällainen ajattelu menetti suosio-

---

taan, tilalle tuli elämäkokemisen filosofia, eksistentiaalisuus. Se korosti sisäisen kokemuksen ja aidon ihmisyyden etsimistä. Raamatun alettiin pitää pelkkänä itsensä löytämisen välineenä. Nämä suuntauksukset ovat olleet yleisimpiä keskustelussa, jossa lisäksi kiistetään esimerkiksi Jeesuksen neitseestäsyntyminen, jumaluus tai sovitustyö.

Nämä ovat puutteellisia tapoja ymmärtää Raamattua. Raamatun ydinsanomana on syntisille julistettava evankeliumi Jeesuksen Kristuksen sijaiskuoleman perusteella. Sanoman edellytyksenä oleva ihmiskäsitys on rehellinen ja uskottava meidänkin aikamme. Ihmiskunta elää synnin vallassa ja rikkoo jatkuvasti Jumalan tahtoa ja Jumalan luomaa elämää lukemattomin tavoin. Elämämme ristiriita Pyhän Jumalan kanssa on ilmeinen. Tähän ongelmaan eivät vastaa moralismi tai sisäisen kokemuksen etsiminen. Siihen vastaa ainoastaan sanoma syntien tähden ristiinnaulitusta Kristuksesta.

Kirkolla ei ole mitään tarvetta osallistua keskenään kiistelevien tutkijoiden vuosittain vaihtuvien teorioiden väliseen taisteluun. Populistisessa julkisuudessa tutkijat kyllä pyrkivät kohuväitteidensä saattamiseen sanelemaan kirkolle, mitä seurakunnissa pitäisi milloinkin uskoa ja opettaa. Kirkolla on kuitenkin täysi oikeus torjua tällaiset toiveet. Eurooppalaisessa järjestyksessä ei ole mitään suojeltavaa eikä säilytettävää. Se on ollut vain yksi virheellinen tapa yrittää muuttaa Raamatun sanomaa materialistisen maailmankuvan mukaiseksi humanismiksi. Kirkon opetukselle se on täysin tarpeetonta.

Kristillinen kirkko saa oikeutetusti pitää oman, tunnustuksensa ohjaamaan Raamatun tulkintaa. Se Raamattua, jonka mukaan oppia ja elämää on kirkossa arvioitava, on nimenomaan apostolisen uskon lähtökohdat tulkittu Raamatusta.

Raamattu ja moraalikäsitykset

Apostolisen uskon yksinkertaisimpia lähtökohdita on usko Jumalaan ihmisen Luojana. Raamatun ihmiskuva on siten selvä ja yksinkertainen. Niin ihmisen minuus kuin hänen sukupuolinen identiteettinsäkin ovat sidoksissa luomistyöhön. Mikään kuviteltu yhteiskunnan muutos, keittiökoneiden tai kuurakettien keksiminen, ei muuta käsitystä alkuperäisestä ihmisyydestä Jumalan kuvana.

Apostolinen usko julistaa lakia ja evankeliumia Jumalan rakkautena. Syntisen ihmisen näkökulmasta Jumalan pyhä tahto on laki, rakkauden vaatimus. Se paljastaa meidän rakkaudettomuutemme. Siksi laki tuntuu usein kiusalliselta ja kielteiseltä asialta. Sisällöltään se on kuitenkin aina se sama elämää ylläpitävä rakkauden sana, joka kertoo meille Jumalan olemuksesta.

Kun luterilaisen tulkinnan lähtökohdita ovat laki ja evankeliumi, pidämme tärkeänä Jumalan rakkauden lain ikuista luonnetta. Siksi kanta moraalikäsityksiin muodostetaan Jumalan lain perusteella. Samalla kuitenkin muistamme, että laki ei anna voimaa pelastukseen. Armon tarjoaa meille ainoastaan Jumalan uhrautuva rakkaus. Evankeliumin ytimenä on Kristus, joka tehtiin syntiseksi meidän edestämme. Siksi keskustelu laista tai moraalista ei ole kristitylle ahdistava asia. Se on pikemminkin aina portti eteenpäin.

Pitäytyessään lakiin ja evankeliumiin kirkko pitää yllä Sola Scriptura -periaatetta. Raamatun tulkitaan niin, että kaikkea oppia on kirkossa arvioitava Jumalan pyhän sanan mukaan. Siihen kuuluvat niin rakkauden lain ehdottomuus kuin ehdoton armo, kaikille syntisille Kristuksen tähden tuleva lahjavanhurskaus.

Timo Eskola